DREPTUL COPILULUI LA PROTECȚIE ÎMPOTRIVA ABUZULUI

Ionela EFTODI, Nicoleta IURAȘ,

studente, anul II, Facultatea de Drept

CZU: 342.7:343.224.1 eftodiionela393@gmail.com

În societatea contemporană, copiii reprezintă nu doar viitorul unei națiuni, ci și unul dintre pilonii esențiali ai progresului și dezvoltării comunităților. Asigurarea unui mediu sigur și protejat pentru dezvoltarea lor armonioasă și sănătoasă este crucială în îndeplinirea acestui scop. Cu toate că fiecare copil are dreptul la protecție împotriva abuzului, statisticile din Republica Moldova pentru anul 2023 dezvăluie o realitate alarmantă. Astfel, s-a constatat că 957 de minori au fost victime ale abuzului în diverse forme, iar din aceștia, 362 au fost supuși unuia dintre cele cinci tipuri de violență sexuală recunoscute de Codul Penal.

Prin urmare, scopul prezentului studiu este de a examina și de a sublinia importanța protejării drepturilor copiilor la siguranță împotriva abuzului în această țară.

Analiza se va concentra pe evaluarea legislației și a politicilor existente privind protecția copilului, cu accent pe impactul abuzului asupra copiilor și identificarea măsurilor eficiente de prevenire a acestuia. Prin abordarea atentă și detaliată a acestor aspecte, se urmărește promovarea unui cadru legal și a unor politici corespunzătoare, menite să ofere copiilor un mediu sigur și sănătos pentru dezvoltarea lor armonioasă și fericită.

Abuzul, în conformitate cu definiția Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), se referă la orice formă de maltratare fizică și/sau psihică care poate provoca daune reale sau potențiale pentru sănătatea, supraviețuirea, dezvoltarea sau demnitatea unui copil în cadrul unei relații de responsabilitate, încredere sau autoritate. Iar din perspectiva juridică, abuzul reprezintă încălcarea normelor legale care protejează relațiile sociale ce contribuie la o creștere și dezvoltare psiho-fizico-socială adecvată și normală a copilului. În ceea ce privește clasificarea, Raportul Global privind Sănătatea și Violența identifică patru forme distincte de abuz asupra copilului: abuzul emoțional, abuzul fizic, abuzul sexual și neglijarea. Este important de remarcat că aceste forme de abuz pot fi interconectate, astfel încât abuzul sexual poate include și aspecte ale abuzului fizic sau emoțional, iar abuzul fizic poate cuprinde și neglijarea sau abuzul emoțional.

Dreptul copilului la protecție împotriva abuzului este subsumat unui cadrul normativ complex care acoperă o gamă largă de aspecte legate de siguranța și bunăstarea copiilor. Este esențial să se stabilească și să se respecte aceste reglementări pentru a asigura un mediu sigur și protejat în care copiii să poată crește și să se dezvolte în mod sănătos și fericit. La nivel național, legislația relevantă pentru protecția copilului împotriva abuzului cuprinde mai multe acte normative, printre care se numără: Constituția Republicii Moldova (art. 49), Codul Familiei, Codul Civil, Codul Contravențional, Codul Penal, Legea nr. 370 din 2023 privind drepturile copilului, Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie. Pe lângă aceste reglementări interne, Republica Mol-

dova este parte la mai multe tratate internaționale care protejează drepturile copilului și care includ prevederi specifice privind protecția copilului împotriva abuzului.

Consecințele abuzului asupra copiilor sunt grave și pot afecta în mod semnificativ toate aspectele vieții lor. Din punct de vedere emoțional, aceste consecințe pot include traume psihologice profunde, anxietate, depresie și scăderea stimei de sine. Copiii abuzați pot manifesta și comportamente problematice, cum ar fi agresivitatea sau izolarea socială, iar dificultățile în relaționare pot persista și în adolescență și în viața adultă. În ceea ce privește aspectul educațional, abuzul poate afecta negativ procesul de învățare al copilului, ducând la dificultăți de concentrare și la performanțe școlare scăzute. Aceste probleme pot influența parcursul educațional și pot limita oportunitățile de viitor ale copilului. Abuzul asupra copiilor poate provoca și consecințe fizice serioase, cum ar fi leziuni, boli cronice și întârzieri în dezvoltare. În plus, copiii afectați pot avea dificultăți în formarea și menținerea relațiilor sănătoase și pot fi expuși la riscul de delincvență juvenilă sau la abuz de substanțe.

Instituțiile publice din Republica Moldova, împreună cu organizațiile neguvernamentale, joacă un rol crucial în asigurarea respectării dreptului copilului la protecție împotriva abuzului. Ministerul Muncii și Protecției Sociale are responsabilitatea de a elabora și implementa politicile de protecție a copilului, coordonând activitățile în acest domeniu și monitorizând respectarea legislației. El contribuie la crearea unui cadru legal și instituțional adecvat pentru protejarea copiilor împotriva abuzului. Iar serviciile raionale/municipale de asistență socială reprezintă o sursă esențială de sprijin pentru copiii și familiile aflate în dificultate. Acestea oferă asistență și protecție socială, evaluează situația copilului și iau măsurile necesare pentru asigurarea protecției sale. Și poliția are un rol crucial în investigarea și soluționarea cazurilor de abuz, neglijare sau exploatare a copiilor. Prin investigațiile lor și aplicarea legii, poliția contribuie la asigurarea justiției și protecției copiilor împotriva violenței și abuzului. În ultima perioadă, organizațiile neguvernamentale au un impact major, acestea activează și oferă o gamă largă de servicii, precum consiliere psihologică, asistență juridică și reabilitare. Prin activitatea lor, aceste organizații completează eforturile instituțiilor publice și contribuie la oferirea unui suport holistic și adaptat nevoilor individuale ale copiilor afectați de abuz.

Pentru a înțelege mai bine experiența și cunoștințele copiilor referitoare la abuz, am efectuat o cercetare pe un eșantion de 127 de elevi din zonele rurale. Rezultatele cercetării au furnizat informații valoroase cu privire la cunoștințele, percepțiile și nevoile acestora în domeniul protecției împotriva abuzului. *Cunoștințe despre abuz:* Conform studiului, 74% dintre elevii chestionați cunosc ce este abuzul și formele sale de manifestare. Acest lucru indică o conștientizare semnificativă a problemei abuzului în rândul elevilor. *Sprijin în caz de abuz:* În ceea ce privește sprijinul în caz de abuz, cei mai mulți elevi (40%) au încredere în profesori, urmați de părinți, cu 37% din răspunsuri. Aceste rezultate subliniază importanța relației cu adulții de încredere pentru copii în situații dificile. *Cunoașterea legislației:* 63% dintre elevi cunosc despre existența Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului și a Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului din Republica Moldova, însă exprimă și dorința de a afla mai multe despre conținutul acestora. *Importanța informării:* Rezultatele arată că majoritatea elevilor se

consideră puțin informați despre abuz și că 55% dintre ei ar dori să aibă o disciplină sau un spațiu dedicat pentru a discuta despre acest subiect. Aceasta subliniază necesitatea unei mai bune informări și educație în ceea ce privește protecția împotriva abuzului. *Prevenirea abuzului:* Elevii consideră că educația și implicarea autorităților și părinților sunt esențiale pentru prevenirea abuzului. Aceste concluzii subliniază importanța eforturilor comunitare și a educației continue în domeniul protecției copilului împotriva abuzului.

Concluzionând, putem spune că combaterea abuzului asupra copiilor este o responsabilitate comună. Creșterea alarmantă a cazurilor de abuz asupra copiilor ne obligă să luăm atitudine imediată și să implementăm măsuri concrete pentru a stopa acest fenomen. Iar lipsa de conștientizare a copiilor cu privire la abuz și lipsa accesului la sprijin și protecție accentuează gravitatea problemei. De aceea, credem că este necesară o implicare mai activă și strategică din partea autorităților și a societății în ansamblu. Implementarea unor programe eficiente de prevenire și combatere a abuzului, precum și oferirea de asistență specializată victimelor, necesită o colaborare strânsă între instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale.

Referințe:

1. Maria STRULEA, Dorina GUREV, Mihaela BOTNARENCO, *Suport de curs: Delicvența juvenilă,* Chișinău, 2017
2. Efrosinia HAHEU-MUNTEANU, *Suport de curs: Strategii de prevenire a abuzului la vîrsta timpurie*, Chișinău, 2017
3. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994
4. Legea nr. 370 din 30 noiembrie 2023, privind drepturile copilului
5. *Raportul de activitate al Procuraturii pentru anul 2023* În:(https://procuratura.md)
6. Campania *Pe mine cine mă protejează?,* Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii
7. În:https://www.cnpac.md/ro/ce-este-abuzul-asupra-copilului/
8. În:https://www.cnpac.md/ro/care-sunt-tipurile-de-abuz-asupra-copilului/

Recomandat

***Rodica NICHITA**, dr. în drept, conf. univ.*